

ВІДГУК

*офіційного опонента - кандидата педагогічних наук, доцента кафедри
музикознавства та методики музичного мистецтва*

Ороновської Лариси Дмитрівни

*про дисертацію **Вей Чжеюань** на тему:*

***«Міжкультурне виховання студентів вищих навчальних
закладів засобами музики»,***

подану до захисту на здобуття наукового ступеня

кандидата педагогічних наук (доктора філософії) за спеціальністю

13.00.07 – «Теорія і методика виховання»

Соціально-політичні процеси, що відбуваються сьогодні в Україні, розвиток етнокультурних традицій в освіті, інтеграційні тенденції у соціально-культурному просторі вимагають виявлення основних пріоритетів не лише в характері та змісті освіти, а й у розвитку педагогічних досліджень, орієнтованих на певні історичні зміни. Існує гостра потреба окреслення нової стратегії та виявлення головних напрямів науково-педагогічної діяльності з врахуванням глибини кардинальних зрушень, які принципово змінили людське співтовариство. Сьогодні сформувалася специфічна ситуація, зумовлена загальносвітовими тенденціями до глобалізації суспільного розвитку, змінами в соціальній, економічній, культурній сферах українського та міжкультурного суспільства, та змінами самої сучасної людини. Невипадково сучасні філософи та історики, соціологи й культурологи, мистецтвознавці та музикознавці так гаряче дискутують про вичерпність потенціалу постіндустріальної цивілізації та формування високоестетичного суспільства.

У ситуації, коли людство дедалі більше усвідомлює, що сама можливість його подальшого існування з гіпотетичної перетворилася на цілком реальну, по-новому ставиться проблема раціональності як гаранта стратегії виживання. Річ, проте, не в парадигмальних змінах, що відбуваються у філософському вимірі цієї проблеми, а в тому, що стався якісний стрибок – реальний перехід людства в історично новий стан. Створилася проблемна ситуація, коли вирішення нових завдань здійснюється

в умовах своєрідної невизначеності, зумовленої високою динамічністю соціальних процесів, виходом на історичну арену нових суб'єктів, об'єктивним підвищенням активності людини, досягненням її глибшої рефлексії, чітко фіксованої в перебудові ціннісних орієнтацій. Все це не лише підвищує відповідальність науки, а й наполегливо вимагає розробки нових теоретичних концепцій, розширення досліджень, які виявляють закономірності становлення естетично-духовно розвиненої особистості ще у студентському віці.

Сучасне українське суспільство – полікультурне, багатомовне і поліконфесійне, це вимагає розгляду *міжкультурного виховання студентів вищих навчальних закладів* як одного із важливих напрямків у розвитку української освіти й виховання і потребує створення умов, необхідних для пізнання *інокультури*, виховання «сприйняття» людей різних рас, конфесій, етнічних груп, національностей, що призведе до збереження миру і злагоді в суспільстві. Зміни, які відбуваються останнім часом в соціальній та духовних сферах суспільства, спричинили потребу в модернізації освіти, її орієнтацію на міжкультурне виховання студентської молоді зокрема, засобами музики.

Вагомим елементом створення системи педагогічного впливу на студентську молодь з метою розвитку у неї творчої реалізації ідей досвіду міжкультурного виховання молоді у сучасних умовах є детальне вивчення надбань минулого, та дозволяє інтенсифікувати міжкультурну взаємодію, проявляти розуміння інших культур і запобігати міжнаціональним конфліктам.

У цьому плані *актуальність* дисертаційного дослідження Вей Чжеюань незаперечна, а його *мета* – розробити та обґрунтувати технологію міжкультурного виховання студентів засобами музики у позааудиторній роботі вищого навчального закладу, відповідає запитам теорії і практики сучасної педагогічної освіти.

Список використаної в дисертаційній роботі літератури свідчить про значну увагу науковців до питань розвитку міжкультурної освіти та виховання, використано широке коло маловідомих архівних і друкованих джерел, що висвітлюють різноманітні аспекти змісту освіти і виховання у міжкультурному просторі різних держав, зокрема проблеми естетичного виховання студентської молоді у середовищах різних країн. Накопичено

багато матеріалу, який безпосередньо чи опосередковано відбиває різноманітні аспекти цієї проблеми. Однак, попри значну кількість наукових праць з означеного питання, проблема міжкультурного виховання студентів вищих навчальних закладів засобами музики ще не ставала предметом окремого наукового дослідження.

Відтак дослідження Вей Чжеюань є спробою на основі поглибленого аналізу набутих знань, узагальнення розрізнених досліджень окремих аспектів історичного розвитку відповідного міжкультурного виховання студентів засобами музики в умовах позааудиторної роботи.

Водночас – і в цьому полягає **наукова новизна** й теоретичне значення проведеного дослідження – дисертант вперше обґрунтував технологію міжкультурного виховання студентів засобами музики у позааудиторній роботі вищого навчального закладу (підготовчий, основний, результативний етапи); визначив зміст міжкультурного виховання студентів засобами музики у позааудиторній роботі вищого навчального закладу (теоретичний і практичний блоки); розкрив структуру міжкультурної вихованості студентів (мотиваційний, емоційно-емпатійний, когнітивно-ідентифікаційний, культурологічно-комунікативний, рефлексивно-ціннісний компоненти), критерії, показники та рівні її сформованості; уточнив теоретичний зміст складових міжкультурного виховання (міжкультурна комунікація, міжкультурна толерантність та міжкультурна ідентичність); подальшого розвитку набули наукові положення щодо впливу музики на міжкультурне виховання молоді; перспективні напрями використання технології міжкультурного виховання студентів засобами музики у позааудиторній роботі вищого навчального закладу у КНР.

Достовірність висновків дисертації, на наш погляд, не викликає сумнівів. Вона забезпечується ґрунтовною теоретико-методологічною базою дослідження, використанням сукупності методів теоретичного, емпіричного, експериментального і практичного рівнів, а також методів математичної статистики (з метою узагальнення і забезпечення достовірності одержаних результатів) які взаємодоповнюють один одного, ретельною статистичною обробкою отриманих даних.

Наукова робота за своїм змістом і оформленням відповідає встановленим вимогам, які стосуються кандидатських дисертацій. Зміст автореферату адекватно відображає зміст, структуру і результати дисертації.

Поряд із висловленими вище позитивними оцінками констатуємо, що у роботі міститься низка проблемних питань, суперечливих висновків і тверджень, які викликають сумніви і можуть слугувати підґрунтям для дискусії:

1. Наукова новизна сформульована відповідно до мети дослідження і відображає технологію міжкультурного виховання студентів засобами музики, однак для конкретизації сутності наукової новизни в контексті предмету дослідження доцільно було б у цьому пункті чіткіше виокремити специфіку позааудиторної виховної роботи засобами музичного мистецтва;

2. У першому розділі дисертації наведено результати вивчення дисертантом сучасного стану міжкультурного виховання студентів. При цьому основним діагностичним засобом виступає метод анкетування, яке проводилось у закладах вищої освіти різних регіонів України. Зауважимо, що результати констатувального обслідування були б більш переконливими, якщо б дисертант описав би й інші методи і джерела інформації, незалежні одні від одних;

3. Дослідження Вей Чжеюань має системний характер, в дисертації послідовно обґрунтовуються змістова і процесуальна складові технології міжкультурного виховання студентів засобами музики, розкрито структуру, критерії, показники, рівні сформованості міжкультурної вихованості студентів; охарактеризовано різноманітні форми виховної роботи засобами музики.

Таке розмаїття розглядуваних компонентів міжкультурного виховання – позитивна риса дослідження. Однак для глибшого розуміння іншими дослідниками представлених результатів доречно було б ілюструвати словесний опис авторської технології структурно-функціональною схемою, показати ієрархічні зв'язки між різнозначними компонентами цієї технології.

Висловлені побажання не применшують значення дисертації. Наукове дослідження **Вей Чжеюань має завершений і самостійний характер.**

Основні положення та результати дисертаційного дослідження достатньо повно висвітлені у 12 одноосібних публікаціях, з них: 1 методичні рекомендації, 6 статей у фахових науково-педагогічних виданнях України (4 включені до міжнародних наукометричних баз); 1 стаття – в іноземному періодичному виданні, включеному до наукометричних баз, та 2 статті у міжнародних періодичних виданнях; 2 тези за матеріалами конференцій.

Результати і висновки дисертації мають важливе *практичне значення* у визначенні шляхів ефективної реалізації розвитку освіти України, а тому доцільним є використання цих матеріалів кураторами студентських груп у системі виховної роботи зі студентами-іноземцями, які навчаються у закладах вищої освіти України, та зі студентами вищих навчальних закладів КНР; викладачами – у процесі розробки навчально-методичних матеріалів, студентами – під час написання наукових робіт з проблеми міжкультурного виховання студентів у вищих навчальних закладах.

Загалом подана для розгляду дисертація «**Міжкультурне виховання студентів вищих навчальних закладів засобами музики**» за змістом, висновками і одержаними результатами відповідає вимогам П.13 Порядку присудження наукових ступенів, а її автор – **Вей Чжеюань** – заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата педагогічних наук (доктора філософії) зі спеціальності: 13.00.07 – теорія і методика виховання.

Офіційний опонент

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри музикознавства та методики

музичного мистецтва Факультету мистецтв

Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка

Ороновська Л.Д.

14.06.2018р.